

Panteia

Research to Progress

Research voor Beleid | EIM | NEA | IOO | Stratus | IPM

Voordelen van (online) shoppen voor financiële producten (update)

P.Th. van der Zeijden; R.J.M. Vogels; J. Jooren

Zoetermeer, 5 februari 2016

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Panteia. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Panteia. Panteia aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

The responsibility for the contents of this report lies with Panteia. Quoting numbers or text in papers, essays and books is permitted only when the source is clearly mentioned. No part of this publication may be copied and/or published in any form or by any means, or stored in a retrieval system, without the prior written permission of Panteia. Panteia does not accept responsibility for printing errors and/or other imperfections.

Ver.: REVOG

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding, doel en onderzoeksvragen	5
1.2	Opzet van het onderzoek	6
1.3	Opzet van de rapportage	6
2	Voordelen van shoppen voor de belangrijkste financiële producten	9
2.1	Belangrijkste financiële producten	9
2.2	Voordelen van shoppen	10
3	Voordelen van shoppen voor verschillende typen huishoudens	13
3.1	Typen huishoudens	13
3.2	Voordelen van shoppen per type huishouden	14
3.3	Voordelen van shoppen voor een jonge alleenstaande	15
3.4	Voordelen van shoppen voor een oudere alleenstaande	17
3.5	Voordelen van shoppen voor een gepensioneerde alleenstaande	19
3.6	Voordelen van shoppen voor een jong gezin	21
3.7	Voordelen van shoppen voor een ouder gezin	24
3.8	Voordelen van shoppen voor een jong stel	27
3.9	Voordelen van shoppen voor een ouder stel	29
3.10	Voordelen van shoppen voor een gepensionerd stel	32
4	Opmerkingen	35
5	Beschouwing	37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding, doel en onderzoeksvragen

Aanleiding

In 2012 heeft Panteia (toen nog Panteia/EIM) voor de Monitor Financiële Sector (MFS) van de Autoriteit Consument & Markt (ACM, toen nog NMa) een onderzoek uitgevoerd naar de voordelen van het shoppen voor financiële producten.¹ De MFS heeft Panteia opdracht gegeven voor het uitvoeren van een update.

Doel

Het doel van het onderzoek is:

Het in kaart brengen van de potentiële financiële voordelen van het shoppen voor financiële producten.

Onderzoeksvragen

Het onderzoek is gericht op het verkrijgen van inzicht in de potentiële voordelen voor 15 financiële producten en voor 8 typen consumenten/huishoudens. Daarvoor zijn in het onderzoek de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Voor vijftien, voor de eindconsument meest relevante, afzonderlijke financiële diensten:
  - Hoeveel rendement zou de consument verliezen indien hij/zij voor een gemiddeld geprijsd product kiest i.p.v. het goedkoopste product?
  - Hoeveel euro zou de consument per jaar verliezen indien hij/zij voor een gemiddeld geprijsd product kiest i.p.v. het goedkoopste product?
  - Hoeveel euro zou de consument per jaar verliezen indien hij/zij voor het duurste product kiest i.p.v. het goedkoopste product?
  - Hoeveel euro zou de consument voor de totale levensduur van het product verliezen indien hij/zij voor een gemiddeld geprijsd product kiest i.p.v. het goedkoopste product?
  - Hoeveel euro zou de consument voor de totale levensduur van het product verliezen indien hij/zij voor het duurste product kiest i.p.v. het goedkoopste product?
- Voor acht typen consumenten/huishoudens:
  - Hoeveel euro verliest een bepaald type consument/huishouden per jaar omdat het niet voor de goedkoopste producten kiest?

Afbakening en uitgangspunten

ACM heeft vooraf expliciet aangegeven dat het gaat om een update van het onderzoek van Panteia/EIM uit 2012 en dat zoveel mogelijk dezelfde methode en werkwijze van dat onderzoek gevolgd dienen te worden. Dit betekent dat *zoveel mogelijk* is uitgegaan van:

- dezelfde producten,
- dezelfde consumentenprofielen,
- dezelfde vergelijkingssites.

Bij de start van het onderzoek is een check uitgevoerd op relevantie en beschikbaarheid van de data.

¹ P.Th. van der Zeijden en F. Pleijster, 'Voordelen van (online) shoppen voor financiële diensten, Shoppen loont', Panteia/EIM, Zoetermeer 2012 en P.Th. van der Zeijden en F. Pleijster, 'Voordelen van (online) shoppen voor financiële diensten, Bijlage: werkwijze en verantwoording', Panteia/EIM, Zoetermeer 2012.

In het onderzoek van 2012 zijn de gekozen producten en consumentenprofielen gebaseerd op informatie van het GfK (TOF particulier 2010). Deze vormen ook nu het uitgangspunt van de update. Ook bedragen in productspecificaties (bijvoorbeeld prijzen, verzekerde sommen, spaartegoeden, etc.) en in consumentenprofielen (gemiddeld inkomen, vermogen) zijn in principe gelijk gehouden. De inflatie is sinds 2012 immers zeer beperkt geweest.

1.2 Opzet van het onderzoek

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Vaststelling conceptueel kader:

In de eerste stap van het onderzoek is nagegaan in hoeverre de productspecificaties en kenmerken van de consumentenprofielen nog toepasbaar waren in het zoeken naar potentiële voordelen van shoppen. Daar waar sprake was van knelpunten heeft Panteia voorstellen gedaan en deze besproken met ACM. Daarnaast is in de eerste stap nagegaan in hoeverre dezelfde vergelijkingssites gebruikt konden worden en of er nog andere bruikbare vergelijkingssites waren. Ook in deze update is in principe uitgegaan van het verzamelen van gegevens via vergelijkingssites. Aanpassingen aan de werkwijze van 2012 zijn alleen toegepast als keuzes uit 2012 (producten, consumentenprofielen en vergelijkingssites) in het onderhavige onderzoek niet mogelijk waren.

2. Dataverzameling en uitvoering:

Dit betreft de verzameling van de actuele prijzen (laagste, hoogste, gemiddelde) voor de verschillende productvarianten (deze corresponderen met de productkenmerken die voor elk type huishouden zijn vastgesteld). Daarnaast zijn in deze stap de voordelen van shoppen berekend. Per gespecificeerd product en per type huishouden is berekend hoe groot het voordeel is wanneer er wordt gekozen voor het goedkoopste product in plaats van voor het product in de gemiddelde of in de hoogste prijsklasse.

3. Rapportage:

De resultaten zijn verwerkt in een rapportage, waarbij dezelfde structuur is aangehouden als in 2012. Daarnaast is een bijlagerapport opgesteld met de werkwijze en verantwoording.

Gebruikte bronnen

Voor het onderzoek zijn vooral de volgende bronnen gehanteerd:

- De resultaten van het onderzoek van 2012, met name voor de uitgangspunten met betrekking tot de typen huishoudens, het gebruik van financiële producten en de kenmerken/specificaties van de gebruikte financiële producten (zoals in 2012 is vastgesteld op basis van TOF particulier van GfK);
- vergelijkingssites en enkele sites van aanbieders van financiële producten voor het verzamelen van prijs- en tariefgegevens voor het berekenen van de potentiële voordelen van shoppen.

1.3 Opzet van de rapportage

Basisrapport

De berekende potentiële voordelen van shoppen voor financiële producten zijn weergegeven in deze rapportage. In het volgende hoofdstuk zijn de voordelen van shoppen weergegeven voor de meest gebruikte financiële producten door een gemiddelde consument. Hoofdstuk 3 geeft de voordelen van shoppen voor acht typen huishoudens. In hoofdstuk 4 is een aantal opmerkingen geplaatst bij de methodologie

en bij de interpretatie van de resultaten. Ten slotte is in hoofdstuk 5 een korte slotbeschouwing gegeven.

Bijlagerapport

In een afzonderlijke rapportage, die als bijlage voor dit rapport geldt, wordt uitgebreid stilgestaan bij de werkwijze en verantwoording. Het bijlagerapport bevat een beschrijving van de gevolgde stappen in het onderzoek, de aanpak daarbij en de gemaakte keuzes. Deze bijlage is bedoeld voor degenen die meer inzicht wensen in de totstandkoming van de resultaten in het basisrapport.

2 Voordelen van shoppen voor de belangrijkste financiële producten

2.1 Belangrijkste financiële producten

In het onderzoek van 2012 zijn 15 producten als belangrijkste gedetermineerd. Deze zijn ook voor het onderzoek van 2015 als uitgangspunt genomen. In tabel 1 is een overzicht van deze 15 belangrijkste producten opgenomen, waarvoor de potentiële voordelen van shoppen in kaart zijn gebracht. In de tabel staan per product enkele bijzonderheden en waardegrondslagen vermeld voor de berekening van de kosten, premies en opbrengsten die verbonden zijn aan deze producten. Tevens is voor enkele producten het belangrijkste aanvullende kenmerk ingevuld, dat van belang is voor de berekening van kosten en voordelen op jaarbasis en voor de 'levensduur' van het product. Naast de in de tabel genoemde kenmerken zijn voor de verzameling van prijsgegevens per product meer kenmerken vastgesteld, zoals bouwjaar van de auto en aantal gereden kilometers per jaar bij de autoverzekering, geen collectiviteitsvoordeel bij de basiszorgverzekering, geen annuleringsverzekering bij de doorlopende reisverzekering, etc. De verschillende kenmerken per product zijn opgenomen in het bijlage rapport.

tabel 1 De belangrijkste financiële producten

<i>Product</i>	<i>Bijzondere vorm</i>	<i>Bijzonderheid</i>	<i>Waardegrondslag</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA + Volledig casco	≥ 10 jaar schadevrij	€ 22.800
Basiszorgverzekering	restitutie	standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	-	n.v.t.
Doorlopende lening	n.v.t.	looptijd/afbouw 6 jaar	€ 10.000
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Hypotheek	annuïteit	rentevast 15 jaar met NHG	€ 190.000
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 65.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 10.000
Lijfrente banksparen	fiscaal voordelige spaarvorm	opbouw in 20 jaar	€ 90.000
Ongevallenverzekering	gezinsongevallen	overlijden € 5.000	€ 50.000
Opstalverzekering	totaaldekking	-	€ 238.000
Overlijdensrisicoverzekering	n.v.t.	looptijd 20 jaar	€ 70.000
Rechtsbijstandverzekering	alle gebruikelijke dekkingen	-	n.v.t.
Uitvaartverzekering	vrije keuze	premie over 30 jaar	€ 7.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

2.2 Voordelen van shoppen

Voor het in kaart brengen van de potentiële voordelen van shoppen² zijn prijzen en tarieven van verschillende aanbieders van de belangrijkste financiële producten³ verzameld voor een gemiddelde consument⁴. Op basis daarvan zijn per product het voordeligste, het gemiddelde⁵ en het minst voordelige aanbod vastgesteld, waarmee de potentiële voordelen van shoppen per product zijn berekend. Per product worden hierna de verschillen tussen voordeligste en gemiddelde aanbod en tussen voordeligste en minst voordelige aanbod weergegeven en wat op jaarbasis en (waar relevant) gedurende de 'levensduur' van het product kan worden bespaard door te kiezen voor het voordeligste product.

Prijzen

In tabel 2 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven volgens de geraadpleegde sites.

tabel 2 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product

<i>Product</i>	<i>Aard van het aanbod</i>	<i>Voordeligste aanbod</i>	<i>Gemiddelde aanbod</i>	<i>Minst voordelige aanbod</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 30,12	€ 37,16	€ 47,52
Autoverzekering	maandpremie	€ 30,93	€ 46,33	€ 72,06
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 93,85	€ 105,39	€ 113,95
Betaalrekening	jaarkosten	€ 3,75	€ 17,38	€ 26,25
Doorlopende lening	rentepercentage	5,50%	6,76%	9,20%
Doorlopende reisverzekering	jaarpremie	€ 19,99	€ 38,78	€ 58,75
Hypotheek annuïteit	Gemiddelde netto-maandlast	€ 610,89	€ 626,31	€ 657,19
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 6,09	€ 11,22	€ 16,71
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%
Lijfrente banksparen	rentepercentage	1,55%	1,26%	0,95%
Ongevallenverzekering	maandpremie	€ 2,10	€ 3,64	€ 5,63
Opstalverzekering	maandpremie	€ 12,23	€ 19,60	€ 27,61
Overlijdensrisicoverzekering	maandpremie	€ 6,38	€ 8,04	€ 10,53
Rechtsbijstandverzekering	maandpremie	€ 15,22	€ 20,76	€ 27,77
Uitvaartverzekering	maandpremie	€ 15,31	€ 16,50	€ 19,53

Bron: Panteia, 2015.

Voor de bepaling is uitgegaan van de meest gebruikelijke vergelijkingssites en incidenteel ook de eigen sites van aanbieders. Het kan zijn dat op andere sites of in rechtstreeks contact met aanbieder of adviseur nog andere uiterste waarden

² In de berekeningen van de potentiële voordelen van shoppen is ervan uitgegaan dat een product opnieuw wordt aangeschaft. Het gaat niet om berekeningen van potentiële voordelen van shoppen in geval van overstappen, waarbij er sprake is van een overstap van de ene aanbieder naar de andere aanbieder of van het ene product naar het andere product.

³ Bij meerdere opties van een aanbieder voor een product is steeds de voordeligste optie van die aanbieder gekozen, gegeven de vastgestelde specificaties (zie hiervoor het bijlagenrapport).

⁴ De gemiddelde consument is hier een man van 45 jaar, met eigen woning en een auto. Er is sprake van een netto gezinsinkomen van circa € 3.000,- per maand.

⁵ Hiervoor is het rekenkundige gemiddelde gehanteerd over alle waarnemingen, exclusief mogelijke uitbijters (zie hiervoor het bijlagenrapport).

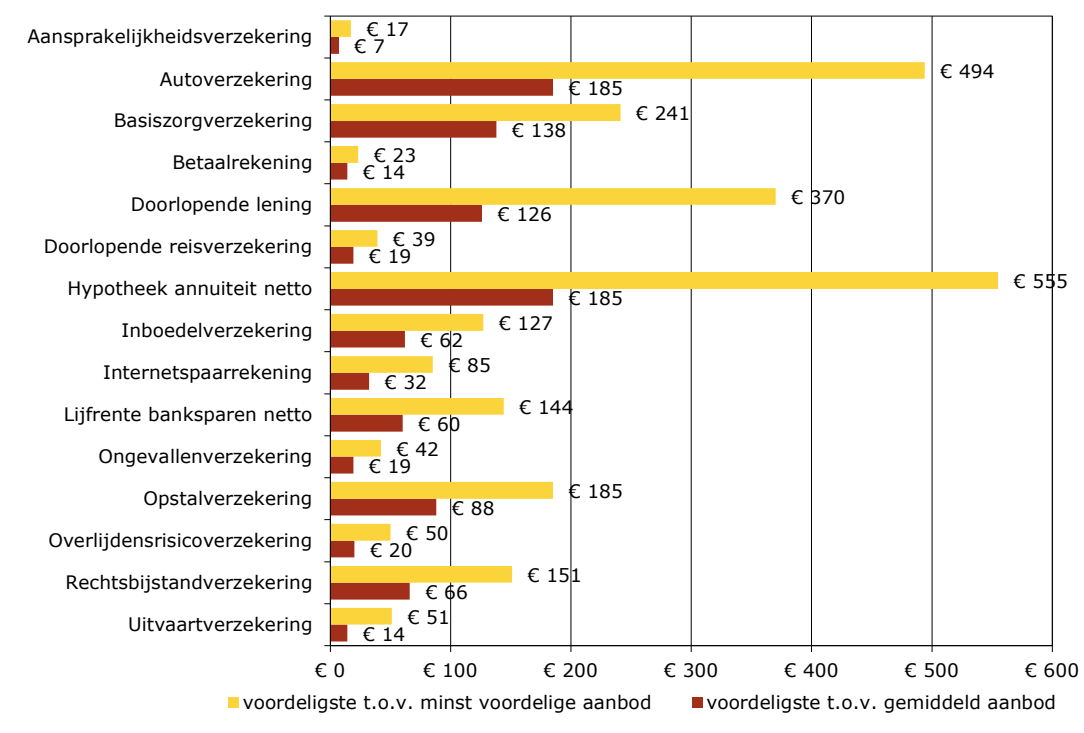

beschikbaar zijn. De gegeven gemiddelde, voordeligste en minst voordelige waarden zijn vooral bedoeld om te illustreren dat het zin heeft om te shoppen.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 2 zijn in figuur 1 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de producten. Per product is weergegeven hoeveel een gemiddelde consument op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. Voor de hypotheek en voor lijfrente banksparen is uitgegaan van netto bedragen (na belastingaftrek). Uit de resultaten blijkt dat bij de hypotheek de grootste potentiële voordelen zijn te behalen met shoppen, gevolgd door de autoverzekering en de doorlopende lening.

figuur 1 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor de belangrijkste financiële producten

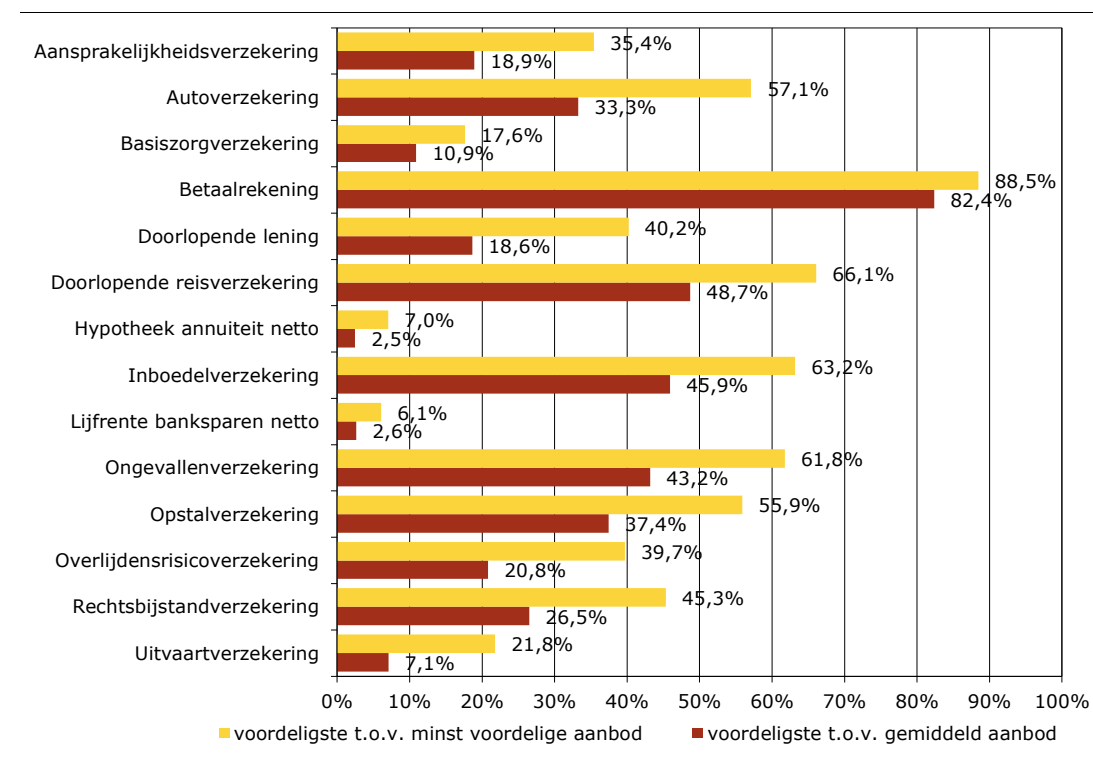
Bron: Panteia, 2015.

Rendement van shoppen

De voordelen kunnen ook worden uitgedrukt in een percentage van de kosten die de consument voor een product betaalt als hij/zij kiest voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod of het minst voordelige aanbod (rendement). Ofwel, wat kan de consument in procenten besparen door het voordeligste aanbod te kiezen. Met uitzondering van de internetspaarrekening is het rendement per product weergegeven in figuur 2. In figuur 1 kwam naar voren dat met shoppen voor hypotheek de grootste besparingen kunnen worden gerealiseerd. Uit figuur 2 blijkt vervolgens dat procentueel de te behalen besparingen bij hypotheek juist zeer beperkt zijn. Bij veel andere producten zijn de te behalen besparingen in procenten juist aanzienlijk hoger. Het gaat hierbij dan ook met name om relatief goedkope producten zoals een betaalrekening, een inboedelverzekering en een ongevallenverzekering.

figuur 2 Het rendement van shoppen voor de belangrijkste financiële producten

Bron: Panteia, 2015.

Voordelen gedurende levensduur

Voor sommige financiële producten sluiten consumenten en huishoudingen overeenkomsten af met een in beginsel lange looptijd. Dat geldt voor de doorlopende lening, hypothecaire lening, lijfrente banksparen, overlijdensrisicoverzekering en de uitvaartverzekering. In tabel 3 zijn de voordelen van shoppen voor de gehele levensduur van de verschillende producten aangegeven. In de tabel is tevens aangegeven van welke levensduur is uitgegaan om het voordeel over de totale periode te berekenen. Voor de hypothecaire lening is bijvoorbeeld de looptijd gelijkgesteld aan de rentevaste periode. De besparingen die met shoppen kunnen worden gerealiseerd, kunnen bij hypothecaire leningen flink oplopen, enerzijds omdat het om relatief grote bedragen gaat en anderzijds om lange looptijden.

tabel 3 De belangrijkste financiële producten

Product	Looptijd in jaren	Voordeligste aanbieding t.o.v. gemiddelde aanbieding	Voordeligste aanbieding t.o.v. minst voordelige aanbieding
Doorlopende lening	6	€ 756	€ 2.220
Hypotheek	15	€ 2.775	€ 8.325
Lijfrente banksparen	20	€ 1.200	€ 2.880
Overlijdensrisicoverzekering	20	€ 400	€ 1.000
Uitvaartverzekering	30	€ 420	€ 1.530

Bron: Panteia, 2015.

3 Voordelen van shoppen voor verschillende typen huishoudens

3.1 Typen huishoudens

Om de voordelen van shoppen voor financiële producten voor huishoudens in kaart te brengen, zijn in het onderzoek van 2012 de volgende acht typen huishoudens (gezinssituatie) onderscheiden op basis van gegevens uit de database van GfK (TOF particulier 2010):

1. de jonge alleenstaande
2. de oudere alleenstaande
3. de gepensioneerde alleenstaande
4. het jonge gezin
5. het oudere gezin
6. het jonge stel
7. het oudere stel
8. het gepensioneerde stel

In tabel 4 zijn de belangrijkste kenmerken van de acht typen huishoudens weergegeven. Hierbij is de gemiddelde leeftijd van de hoofdkostwinner afgerond op 5 jaar en is het gemiddelde netto gezinsinkomen per maand afgerond op 100 euro.

tabel 4 Kenmerken van de typen huishoudens

Kenmerken	Profielen							
	Jonge alleenstaande	Oudere alleenstaande	Gepensioneerde alleenstaande	Jong gezin	Ouder gezin	Jong stel	Ouder stel	Gepensionerd stel
Omvang huishouden	1	1	1	4	4	2	2	2
Kinderen <18 jaar	nee	nee	nee	2	2	nee	nee	nee
Gemiddelde leeftijd hoofdkostwinner	30	50	75	30	45	30	55	75
Eigen auto	nee	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Eigen huis	nee	nee	nee	ja	ja	ja	ja	ja
Hoofdkostwinner met betaalde baan	ja	ja	nee	ja	ja	ja	ja	nee
Gemiddeld netto gezinsinkomen per maand in €	1.400	1.900	1.600	2.700	3.200	3.200	3.200	2.700

Bron: Panteia 2012 op basis van TOF particulier 2010 (GfK).

In tabel 5 is voor elk type huishouden aangegeven welke financiële producten door 50% of meer van de huishoudens wordt gebruikt (zoals dat in het onderzoek van 2012 is vastgesteld op basis van gegevens uit de database van GfK, TOF particulier 2010). Deze producten zijn in het onderzoek meegenomen.

tabel 5 De financiële producten naar typen huishouding (producten die 50% of meer van de betreffende huishoudens hebben)

Product	Profiel							
	Jonge alleen- staande	Oudere alleen- staande	Gepensi- oneerde alleen- staande	Jong gezin	Ouder gezin	Jong stel	Ouder stel	Gepensi- oneerd stel
Aansprakelijkheidsverzekering	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Autoverzekering	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Basiszorgverzekering	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Betaalrekening	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Doorlopende reisverzekering	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	✓
Hypotheek	-	-	-	✓	✓	✓	✓	-
Inboedelverzekering	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Internetspaarrekening	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Opstalverzekering	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓
Rechtsbijstandverzekering	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓
Uitvaartverzekering	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	-

Bron: Panteia 2012 op basis van TOF particulier 2010 (GfK).

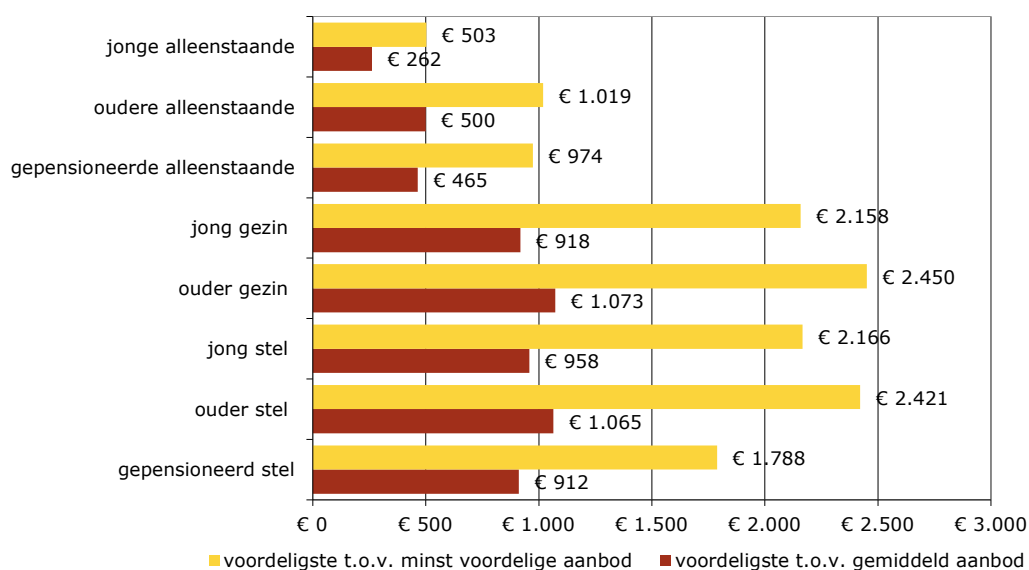
3.2 Voordelen van shoppen per type huishouden

De mate waarin de verschillende typen huishoudens voordelen kunnen behalen met shoppen voor financiële producten, hangt onder andere af van de mate waarin de huishoudens gebruikmaken van financiële producten (zie tabel 5). In figuur 3 is per type huishouden weergegeven hoeveel op jaarbasis kan worden bespaard wanneer voor alle gebruikte producten het voordeligste aanbod zou worden gekozen in plaats van het gemiddelde aanbod en wanneer voor alle gebruikte producten het voordeligste aanbod zou worden gekozen in plaats van het minst voordelige aanbod.

De voordelen op jaarbasis kunnen voor gezinnen en stellen met een eigen woning oplopen tot meer dan € 1.000 als er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en tot ruim € 2.000 wanneer niet het minst voordelige aanbod wordt gekozen, maar het voordeligste aanbod. Ook personen zonder eigen woning kunnen baat hebben bij shoppen. Voor hen kan het voordeel oplopen tot vele honderden euro's tot maximaal circa € 1.000 op jaarbasis.

figuur 3 Het voordeel van shoppen op jaarbasis naar type huishouden

Bron: Panteia, 2015.

In de volgende paragrafen worden de potentiële voordelen van shoppen per type huishouden nader uitgewerkt.

3.3 Voordelen van shoppen voor een jonge alleenstaande

De jonge alleenstaande

De gemiddelde Nederlandse jonge alleenstaande is 30 jaar oud. Hij/zij heeft geen eigen woning en geen auto. Het netto maandinkomen bedraagt circa € 1.400. Hij/zij gaat geregeld met vakantie, waarvoor hij/zij een doorlopende reisverzekering heeft. Daarnaast heeft hij/zij een aansprakelijkheidsverzekering, een basiszorgverzekering, een inboedelverzekering, een betaalrekening en een internetspaarrekening (zie tabel 6).

tabel 6 Producten van de jonge alleenstaande

Product	Bijzondere vorm	Bijzonderheid	Waardegrondslag
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Basiszorgverzekering	restitutie	standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	-	n.v.t.
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 25.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 6.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 7 zijn per product het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een jonge alleenstaande.

tabel 7 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor de jonge alleenstaande

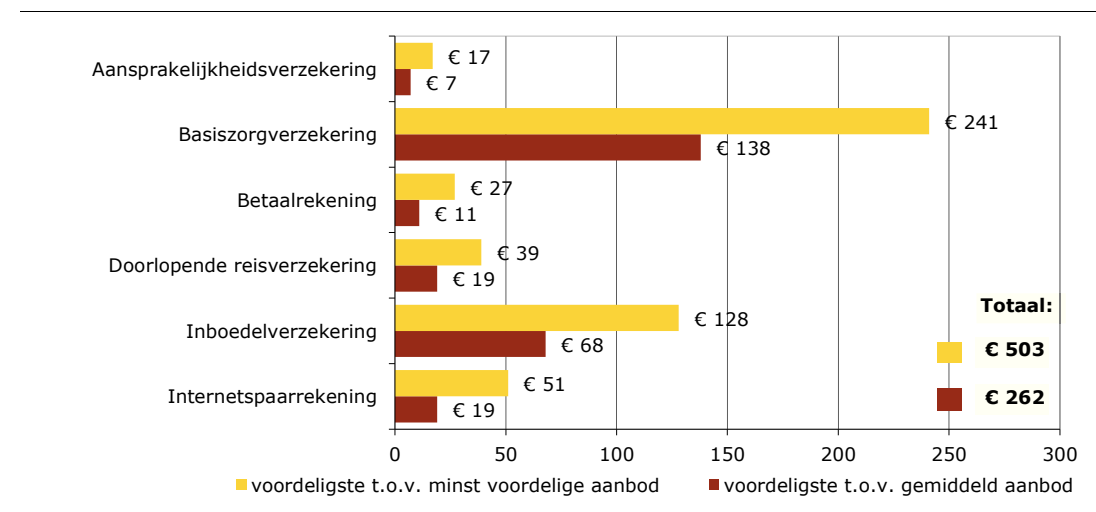
Product	Aard van het aanbod	Voordeligste aanbod	Gemiddelde aanbod	Minst voordelige aanbod
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 30,12	€ 37,16	€ 47,52
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 93,85	€ 105,39	€ 113,95
Betaalrekening	jaarkosten	€ 9,75	€ 21,16	€ 36,25
Doorlopende reisverzekering	jaarpremie	€ 19,99	€ 38,78	€ 58,75
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 4,31	€ 10,-	€ 15,02
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,94%	0,40%

Bron: Panteia, 2015.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 7 zijn de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een jonge alleenstaande. In figuur 4 is per product weergegeven hoeveel een jonge alleenstaande op jaarbasis kan besparen wanneer wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod of in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 262 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 503 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. De grootste besparing kan de jonge alleenstaande realiseren door te shoppen voor de basiszorgverzekering. De besparing kan oplopen tot € 241 per jaar wanneer in plaats van voor het minst voordelige aanbod wordt gekozen voor het voordeligste aanbod. Ook op de inboedelverzekering kan relatief veel bespaard worden.

figuur 4 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor de jonge alleenstaande

Bron: Panteia, 2015.

Het rendement van shoppen

Wanneer de jonge alleenstaande kiest voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod, dan bespaart hij/zij daarmee 16,4% op zijn uitgaven voor financiële producten (exclusief het voordeel dat wordt behaald door slim te sparen). Bij de keuze voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod is dat 26,7%.

3.4 Voordelen van shoppen voor een oudere alleenstaande

De oudere alleenstaande

De gemiddelde Nederlandse oudere alleenstaande is 50 jaar oud. Hij/zij heeft geen eigen huis. Het netto maandinkomen is circa € 1.900. Hij/zij heeft een auto (Volkswagen Golf, WA + Volledig casco verzekerd) en hij/zij gaat regelmatig met vakantie. Hij/zij heeft naast een doorlopende reisverzekering en een autoverzekering de meest gebruikelijke financiële producten (een aansprakelijkheidsverzekering, een basiszorgverzekering, een inboedelverzekering, een betaalrekening en een internetspaarrekening). Ook heeft hij/zij een uitvaartverzekering (zie tabel 8).

tabel 8 Producten van de oudere alleenstaande

<i>Product</i>	<i>Bijzondere vorm</i>	<i>Bijzonderheid</i>	<i>Waarde- grondslag</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA + Volledig casco	≥ 10 jaar schadevrij	€ 19.500
Basiszorgverzekering	restitutie	standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	-	n.v.t.
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 57.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 10.000
Uitvaartverzekering	vrije keuze	premie over 30 jaar	€ 7.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 9 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een oudere alleenstaande.

tabel 9 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor de oudere alleenstaande

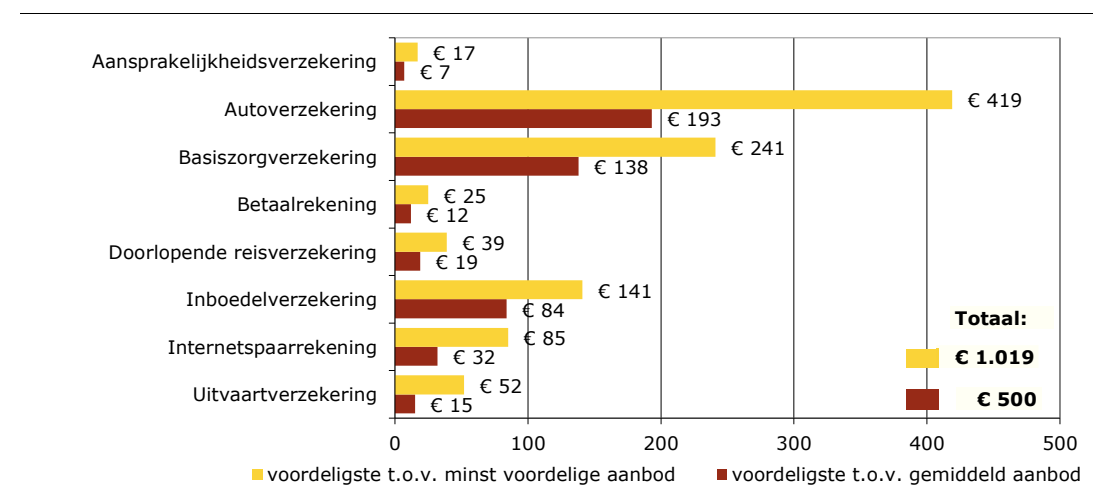
Product	Aard van het aanbod	Voordeligste aanbod	Gemiddelde aanbod	Minst voordelige aanbod
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 30,12	€ 37,16	€ 47,52
Autoverzekering	maandpremie	€ 25,48	€ 41,58	€ 60,42
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 93,85	€ 105,39	€ 113,95
Betaalrekening	jaarkosten	€ 7,88	€ 19,98	€ 33,13
Doorlopende reisverzekering	jaarpremie	€ 19,99	€ 38,78	€ 58,75
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 5,52	€ 12,53	€ 17,24
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%
Uitvaartverzekering	maandpremie	€ 17,46	€ 18,72	€ 21,76

Bron: Panteia, 2015.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 9 zijn in figuur 5 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een oudere alleenstaande. Per product is weergegeven hoeveel een oudere alleenstaande op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 500 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 1.019 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. De oudere alleenstaande kan met shoppen voor de autoverzekering de grootste besparing behalen, die kan oplopen tot € 419 per jaar.

figuur 5 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor de oudere alleenstaande

Bron: Panteia, 2015.

Het rendement van shoppen

De oudere alleenstaande bespaart 20,9% op zijn uitgaven voor financiële producten (exclusief sparen), wanneer hij/zij steeds het voordeligste aanbod kiest in plaats van het gemiddelde aanbod. Ten opzichte van het minst voordelige aanbod kan de besparing oplopen tot 34,6%.

Voordelen voor de gehele levensduur

De oudere alleenstaande heeft voor de financiering van zijn uitvaart een verzekering afgesloten voor een langere periode. Bij de berekening van de voordelen voor de gehele looptijd is ervan uitgegaan dat de oudere alleenstaande de verschuldigde premie betaalt over een periode van 30 jaar. Door te kiezen voor de voordeligste aanbieding kan zijn voordeel gedurende deze periode oplopen tot € 1.560 (zie tabel 10).

tabel 10 Voordelen van shoppen voor de gehele levensduur van het product voor de oudere alleenstaande

Product	Looptijd in jaren	Voordeligste aanbieding	Voordeligste aanbieding
		t.o.v. gemiddelde aanbieding	t.o.v. gemiddelde aanbieding
Uitvaartverzekering	30	€ 450	€ 1.560

Bron: Panteia, 2015.

3.5 Voordelen van shoppen voor een gepensioneerde alleenstaande

De gepensioneerde alleenstaande

De gemiddelde Nederlandse gepensioneerde alleenstaande is 75 jaar oud. Hij/zij heeft geen eigen huis. Het maandinkomen bedraagt netto € 1.600. Hij/zij heeft een auto (Volkswagen Polo). Hij/zij heeft naast een autoverzekering (WA + Volledig casco) alleen de meest gebruikelijke financiële producten, zoals een aansprakelijkheidsverzekering, een basiszorgverzekering, een inboedelverzekering, een betaalrekening en een internetspaarrekening (zie tabel 11). Verder heeft hij/zij een uitvaartverzekering. Maar aangezien het shoppen voor een nieuwe uitvaartverzekering voor een gepensioneerde niet reëel lijkt te zijn, blijft deze verder buiten beschouwing.

tabel 11 Producten van de gepensioneerde alleenstaande

Product	Bijzondere vorm	Bijzonderheid	Waarde- grondslag
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA + Volledig casco	≥ 10 jaar schadevrij	€ 16.700
Basiszorgverzekering	restitutie	standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	-	n.v.t.
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 54.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 15.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 12 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een gepensioneerde alleenstaande.

tabel 12 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor de gepensioneerde alleenstaande

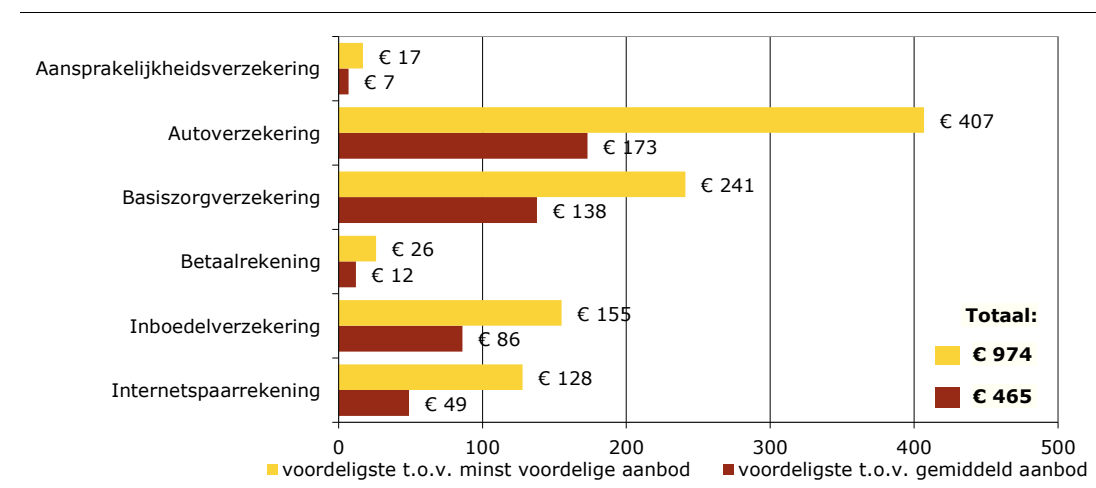
Product	Aard van het aanbod	Voordeligste aanbod	Gemiddelde aanbod	Minst voordelige aanbod
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 30,12	€ 37,16	€ 47,52
Autoverzekering	maandpremie	€ 26,72	€ 41,12	€ 60,66
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 93,85	€ 105,39	€ 113,95
Betaalrekening	jaarkosten	€ 9,00	€ 20,69	€ 35,00
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 6,17	€ 13,35	€ 19,11
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%

Bron: Panteia, 2015.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 12 zijn in figuur 6 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een gepensioneerde alleenstaande. Per product is weergegeven hoeveel een gepensioneerde alleenstaande op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 465 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 974 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. De gepensioneerde alleenstaande kan vooral besparen door te shoppen voor zijn autoverzekering. Daarnaast kunnen ook een afgewogen keuze voor de basiszorgverzekering en, in iets minder mate, voor de inboedelverzekering en internetspaarrekening de gepensioneerde alleenstaande per jaar veel opleveren.

figuur 6 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor de gepensioneerde alleenstaande

Bron: Panteia, 2015.

Het rendement van shoppen

De gepensioneerde alleenstaande bespaart 21,1% op zijn uitgaven voor financiële producten (exclusief sparen), wanneer hij/zij steeds het voordeligste aanbod kiest in plaats van het gemiddelde aanbod. Ten opzichte van het minst voordelige aanbod kan de besparing oplopen tot 35,1%.

3.6 Voordelen van shoppen voor een jong gezin

Het jonge gezin

Het gemiddelde Nederlandse jonge gezin (vader en moeder, beide 30 jaar) heeft twee kinderen (beide jonger dan 18 jaar). Het gezinsinkomen bedraagt € 2.700 netto per maand. Het gezin heeft een eigen woning met hypotheek en opstalverzekering. Het jonge gezin heeft een auto (Volkswagen Golf, WA + Volledig casco verzekerd). Verder heeft het gezin de gebruikelijke financiële producten: aansprakelijkheidsverzekering, basiszorgverzekering, inboedelverzekering, betaalrekening, internetspaarrekening, rechtsbijstandverzekering en uitvaartverzekering (zie tabel 13).

tabel 13 Producten van het jonge gezin

<i>Product</i>	<i>Bijzondere vorm</i>	<i>Bijzonderheid</i>	<i>Waarde- grondslag</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA + Volledig casco	≥ 10 jaar schadevrij	€ 23.000
Basiszorgverzekering	restitutie	2 polissen; standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	2 rekeningen	n.v.t.
Hypotheek	annuïteit	rentevast 15 jaar met NHG	€ 210.000
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 57.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 12.000
Opstalverzekering	totaaldekking	-	€ 195.000
Rechtsbijstandverzekering	alle gebruikelijke dekkingen	-	n.v.t.
Uitvaartverzekering	vrije keuze	premie over 30 jaar	€ 7.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 14 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een jong gezin.

tabel 14 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor het jonge gezin

<i>Product</i>	<i>Aard van het aanbod</i>	<i>Voordeligste aanbod</i>	<i>Gemiddelde aanbod</i>	<i>Minst voordelige aanbod</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 49,09	€ 60,87	€ 72,72
Autoverzekering	maandpremie	€ 30,25	€ 44,08	€ 66,99
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 187,70	€ 210,78	€ 227,90
Betaalrekening	jaarkosten	€ 19,88	€ 42,56	€ 73,13
Hypotheek annuïteit	gemiddelde netto-maandlast	€ 675,19	€ 692,24	€ 726,36
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 7,96	€ 12,02	€ 16,84
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%
Opstalverzekering	maandpremie	€ 13,48	€ 17,75	€ 22,63
Rechtsbijstandverzekering	maandpremie	€ 15,22	€ 20,94	€ 28,62
Uitvaartverzekering	maandpremie	€ 20,22	€ 22,45	€ 25,52

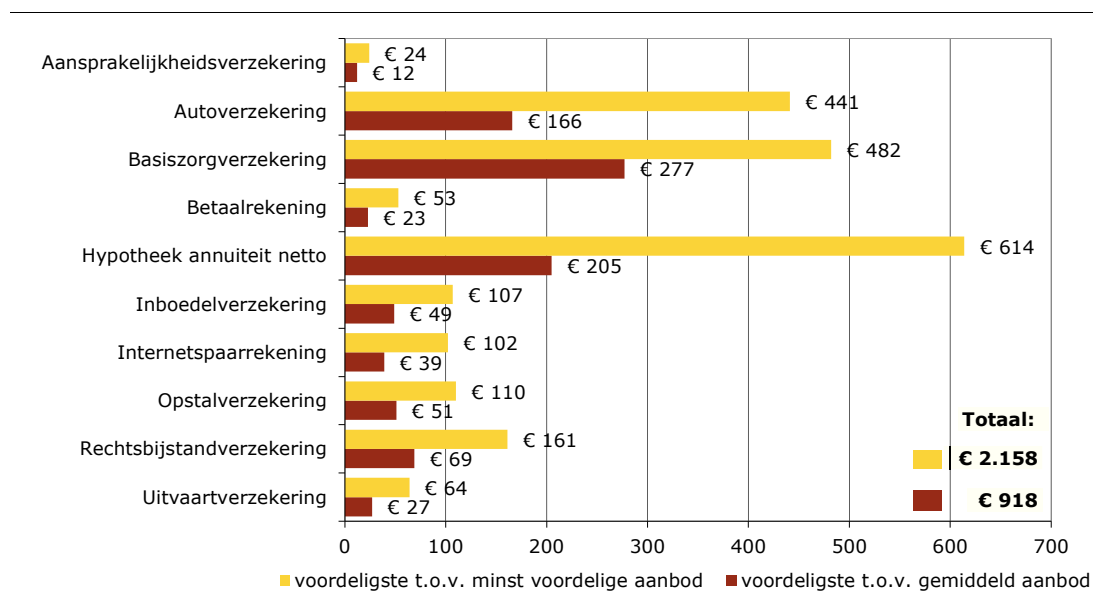
Bron: Panteia, 2015.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 14 zijn in figuur 7 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een jong. Per product is weergegeven hoeveel een jong gezin op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 918 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 2.158 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. Huishoudens met een eigen huis kunnen met shoppen vooral veel geld besparen met de hypotheek. Dat geldt ook voor jonge gezinnen die tot € 614 kunnen besparen door te kiezen voor de voordeligste hypotheek. Daarnaast kan shoppen voor de autoverzekering en voor de basiszorgverzekering nog enkele honderden euro's per jaar opleveren.

figuur 7 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor het jonge gezin

Bron: Panteia, 2015.

Het rendement van shoppen

Het jonge gezin kan 7,1% besparen op zijn uitgaven voor financiële producten (exclusief sparen) door steeds te kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod. Kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod levert voor dit gezin een besparing van 15,2% op.

Voordelen voor de gehele levensduur

Het jonge gezin heeft voor de uitvaartverzekering en de hypotheek producten met een langere levensduur. Bij de berekening van de voordelen voor de gehele looptijd is ervan uitgegaan dat het jonge gezin voor de uitvaartverzekering de verschuldigde premie betaalt over een periode van 30 jaar. Voor de hypotheek is uitgegaan van een contractduur die gelijk is aan de rentevaste periode van 15 jaar. Voor de hypotheek kan het voordeel van slim shoppen oplopen tot ruim negenduizend euro over de rentevaste periode van 15 jaar (zie tabel 15). Voor de uitvaartverzekering geldt dat de besparing over de hele looptijd van 30 jaar kan oplopen tot bijna € 2.000.

tabel 15 Voordelen van shoppen voor de gehele levensduur van de producten van het jonge gezin

Product	Looptijd in jaren	Voordeligste aanbieder t.o.v. gemiddelde aanbieder	Voordeligste aanbieder t.o.v. gemiddelde aanbieder
Hypotheek	15	€ 3.075	€ 9.210
Uitvaartverzekering	30	€ 810	€ 1.920

Bron: Panteia, 2015.

3.7 Voordelen van shoppen voor een ouder gezin

Het oudere gezin

Het gemiddelde Nederlandse oudere gezin bestaat uit vader en moeder (beide 45 jaar) en twee kinderen (beide jonger dan 18 jaar). Het netto gezinsinkomen bedraagt op maandbasis circa € 3.200. Het gezin woont in een koopwoning. Hiervoor zijn een hypotheek en een opstalverzekering afgesloten. Het gezin heeft een auto van het type Volkswagen Golf (WA + Volledig casco verzekerd). Het gezin gaat geregeld met vakantie, waarvoor een doorlopende reisverzekering voor het hele gezin is afgesloten. Het gezin heeft verder een aansprakelijkheidsverzekering, een basiszorgverzekering (voor twee volwassenen), een inboedelverzekering, twee betaalrekeningen, een internetspaarrekening, een uitvaartverzekering en een rechtsbijstandverzekering (zie tabel 16).

tabel 16 Producten van het oudere gezin

<i>Product</i>	<i>Bijzondere vorm</i>	<i>Bijzonderheid</i>	<i>Waardegrondslog</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA + Volledig casco	≥ 10 jaar schadevrij	€ 25.100
Basiszorgverzekering	restitutie	2 polissen; standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	2 rekeningen	n.v.t.
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Hypotheek	annuïteit	rentevast 15 jaar met NHG	€ 220.000
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 68.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 17.000
Opstalverzekering	totaaldekking	-	€ 245.000
Rechtsbijstandverzekering	alle gebruikelijke dekkingen	-	n.v.t.
Uitvaartverzekering	vrije keuze	premie over 30 jaar	€ 7.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 17 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een ouder gezin.

tabel 17 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor het oudere gezin

<i>Product</i>	<i>Aard van het aanbod</i>	<i>Voordeligste aanbod</i>	<i>Gemiddelde aanbod</i>	<i>Minst voordelige aanbod</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 49,09	€ 60,87	€ 72,72
Autoverzekering	maandpremie	€ 27,49	€ 45,98	€ 71,03
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 187,70	€ 210,78	€ 227,90
Betaalrekening	jaarkosten	€ 18,00	€ 41,38	€ 70,00
Doorlopende reisverzekering	jaarpremie	€ 40,93	€ 85,13	€ 133,56
Hypotheek annuïteit	gemiddelde netto-maandlast	€ 707,34	€ 725,21	€ 760,95
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 8,63	€ 13,02	€ 17,48
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%
Opstalverzekering	maandpremie	€ 13,31	€ 20,53	€ 28,42
Rechtsbijstandverzekering	maandpremie	€ 15,22	€ 20,94	€ 28,62
Uitvaartverzekering	maandpremie	€ 30,62	€ 32,00	€ 34,04

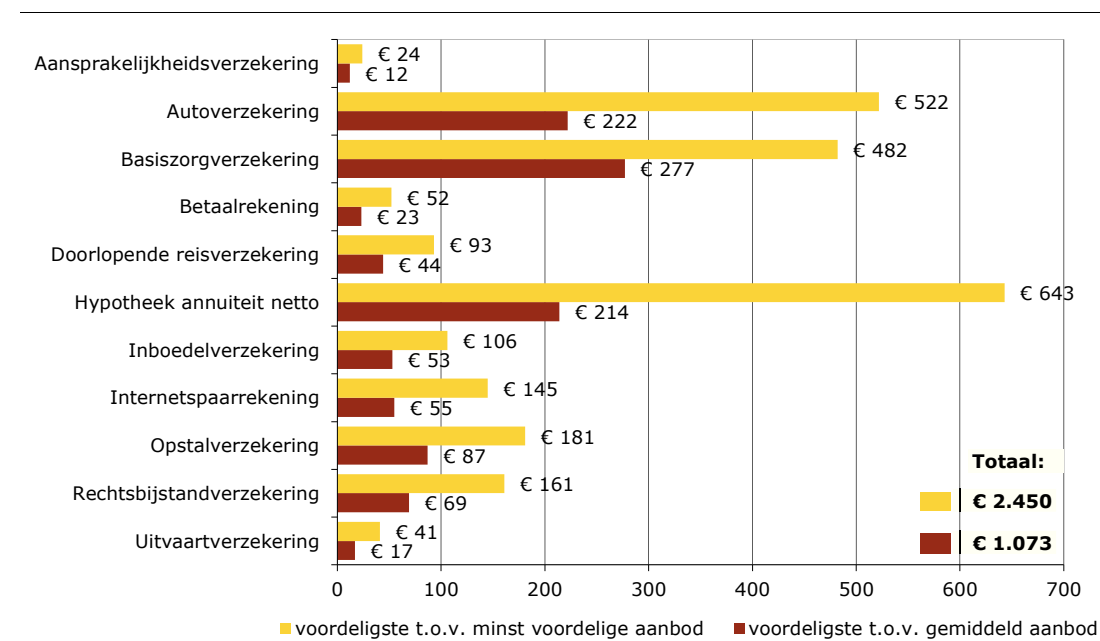
Bron: Panteia, 2015.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 17 zijn in figuur 8 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een ouder gezin. Per product is weergegeven hoeveel een ouder gezin op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 1.073 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 2.450 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. Shoppen voor een voordelige hypotheek kan het oudere gezin jaarlijks tot ruim € 600 opleveren. Daarnaast kunnen forse besparingen worden gerealiseerd door te shoppen voor de autoverzekering en de basiszorgverzekering.

figuur 8 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor het oudere gezin

Bron: Panteia, 2015.

Het rendement van shoppen

Het oudere gezin kan 7,8% besparen op de uitgaven voor financiële producten (exclusief sparen) door steeds te kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod. Kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod levert voor dit gezin een besparing van 16,1% op.

Voordelen voor de gehele levensduur

De uitvaartverzekering en de hypotheek heeft het oudere gezin voor langere tijd afgesloten, waardoor de voordelen van shoppen jaarlijks terugkomen. Vooral bij de hypotheek kan het voordeel gedurende de rentevaste periode van 15 jaar flink oplopen, namelijk tot bijna € 10.000 (zie tabel 18).

tabel 18 Voordelen van shoppen voor de gehele levensduur van de producten van het oudere gezin

Product	Looptijd in jaren	Voordeligste aanbieding t.o.v. gemiddelde aanbieding	Voordeligste aanbieding t.o.v. gemiddelde aanbieding
Hypotheek	15	€ 3.210	€ 9.645
Uitvaartverzekering	30	€ 510	€ 1.230

Bron: Panteia, 2015.

3.8 Voordelen van shoppen voor een jong stel

Het jonge stel

Het gemiddelde Nederlandse jonge stel bestaat uit twee partners, beide 30 jaar oud. Het gezamenlijke netto maandinkomen bedraagt circa € 3.200. Het stel woont in een koopwoning. Hiervoor zijn een hypotheek en een opstalverzekering afgesloten. Het stel heeft een auto van het type Volkswagen Polo (WA verzekerd). Geregeld gaat het stel op vakantie, waarvoor een doorlopende reisverzekering is afgesloten. Het stel heeft verder een aansprakelijkheidsverzekering, basiszorgverzekering (voor twee personen), inboedelverzekering, twee betaalrekeningen, een internetspaarrekening, een uitvaartverzekering en een rechtsbijstandverzekering (zie tabel 19).

tabel 19 Producten van het jonge stel

<i>Product</i>	<i>Bijzondere vorm</i>	<i>Bijzonderheid</i>	<i>Waarde- grondslag</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA	≥ 10 jaar schadevrij	€ 16.500
Basiszorgverzekering	restitutie	2 polissen; standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	2 rekeningen	n.v.t.
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Hypotheek	annuïteit	rentevast 15 jaar met NHG	€ 220.000
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 50.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 15.000
Opstalverzekering	totaaldekking	-	€ 221.000
Rechtsbijstandverzekering	alle gebruikelijke dekkingen	-	n.v.t.
Uitvaartverzekering	vrije keuze	premie over 30 jaar	€ 7.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 20 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een jong stel.

tabel 20 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor het jonge stel

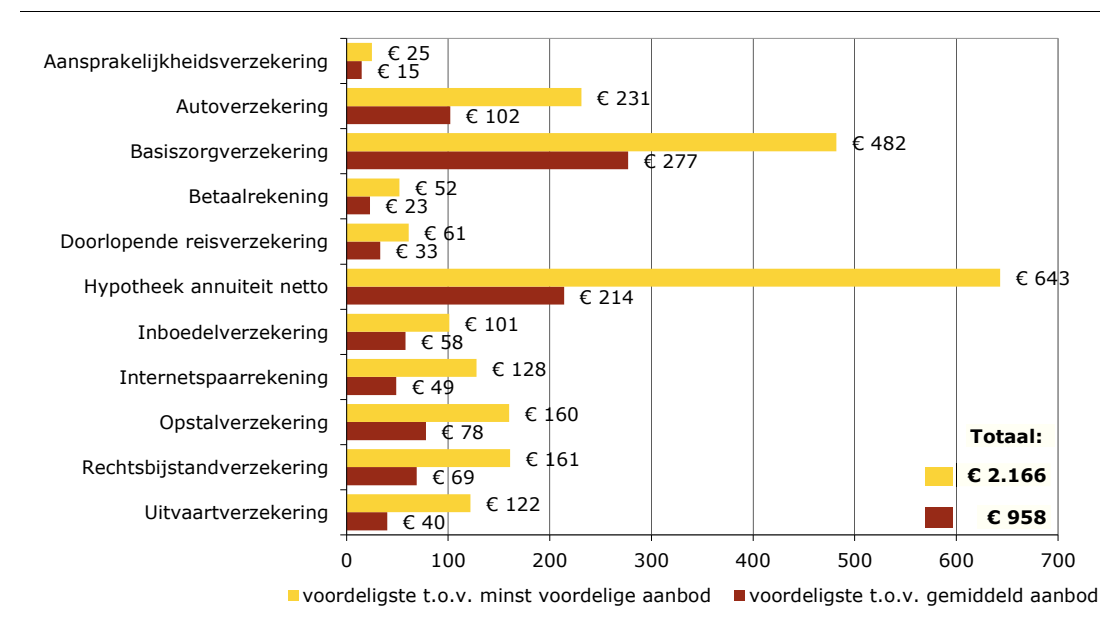
Product	Aard van het aanbod	Voordeligste aanbod	Gemiddelde aanbod	Minst voordelige aanbod
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 41,04	€ 55,67	€ 65,88
Autoverzekering	maandpremie	€ 12,46	€ 20,99	€ 31,68
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 187,70	€ 210,78	€ 227,90
Betaalrekening	jaarkosten	€ 18,00	€ 41,38	€ 70,00
Doorlopende reisverzekering	jaarpremie	€ 28,98	€ 62,21	€ 90,00
Hypotheek annuïteit	gemiddelde netto-maandlast	€ 707,34	€ 725,21	€ 760,95
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 5,77	€ 10,58	€ 14,15
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%
Opstalverzekering	maandpremie	€ 12,41	€ 18,93	€ 25,72
Rechtsbijstandverzekering	maandpremie	€ 15,22	€ 20,94	€ 28,62
Uitvaartverzekering	maandpremie	€ 20,22	€ 23,58	€ 30,36

Bron: Panteia, 2015.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 20 zijn in figuur 9 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een jong stel.

figuur 9 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor het jonge stel

Bron: Panteia, 2015.

Per product is weergegeven hoeveel een jong stel op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 958 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 2.166 op jaarbasis wanneer

er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. Evenals bij andere typen huishoudens geldt dat jonge stellen de grootste besparingen kunnen realiseren door te shoppen voor de hypotheek. Er is een besparing mogelijk tot ruim € 600. Vervolgens kan een slimme keuze voor een basiszorgverzekering voor een jong stel enkele honderden euro's opleveren.

Het rendement van shoppen

Het jonge stel kan 7,3% besparen op zijn uitgaven voor financiële producten (exclusief sparen) door steeds te kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod. Kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod levert voor dit stel een besparing van 14,9% op.

Voordelen voor de gehele levensduur

Het jonge stel heeft de uitvaartverzekering en de hypotheek voor een langere periode afgesloten. Bij de berekening van de voordelen voor de gehele looptijd is ervan uitgegaan dat het jonge stel voor de uitvaartverzekering de verschuldigde premie betaalt over een periode van 30 jaar. Voor de hypotheek is uitgegaan van een contractduur die gelijk is aan de rentevaste periode van 15 jaar. Ook voor het jonge stel geldt dat vooral behoorlijke besparingen zijn te realiseren door zeer kritisch te shoppen voor een hypotheek (zie tabel 21).

tabel 21 Voordelen van shoppen voor de gehele levensduur van de producten van het jonge stel

<i>Product</i>	<i>Looptijd in jaren</i>	<i>Voordeligste aanbieding t.o.v. gemiddelde aanbieding</i>	<i>Voordeligste aanbieding t.o.v. gemiddelde aanbieding</i>
Hypotheek	15	€ 3.210	€ 9.645
Uitvaartverzekering	30	€ 1.200	€ 3.660

Bron: Panteia, 2015.

3.9 Voordelen van shoppen voor een ouder stel

Het oudere stel

Het gemiddelde Nederlandse oudere stel bestaat uit twee partners van 55 jaar oud. Het gezamenlijke netto maandinkomen bedraagt circa € 3.200. Het stel woont in een koopwoning. Hiervoor zijn een (kleine) hypotheek en een opstalverzekering afgesloten. Het stel heeft een auto van het type Volkswagen Golf (WA + Volledig casco verzekerd). Geregeld gaat het stel op vakantie, waarvoor een doorlopende reisverzekering is afgesloten. Het oudere stel heeft verder de volgende financiële producten: aansprakelijkheidsverzekering, basiszorgverzekering, inboedelverzekering, betaalrekening, internetspaarrekening, uitvaartverzekering en rechtsbijstandverzekering (zie tabel 22).

tabel 22 Producten van het oudere stel

<i>Product</i>	<i>Bijzondere vorm</i>	<i>Bijzonderheid</i>	<i>Waarde- grondslag</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA + Volledig casco	≥ 10 jaar schadevrij	€ 23.900
Basiszorgverzekering	restitutie	2 polissen; standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	2 rekeningen	n.v.t.
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Hypotheek	annuïteit	rentevast 15 jaar met NHG	€ 150.000
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 78.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 22.000
Opstalverzekering	totaaldekking	-	€ 221.000
Rechtsbijstandverzekering	alle gebruikelijke dekkingen	-	n.v.t.
Uitvaartverzekering	vrije keuze	premie over 30 jaar	€ 7.000

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 23 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een ouder stel.

tabel 23 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor van het oudere stel

<i>Product</i>	<i>Aard van het aanbod</i>	<i>Voordeligste aanbod</i>	<i>Gemiddelde aanbod</i>	<i>Minst voordelige aanbod</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 41,04	€ 55,67	€ 65,88
Autoverzekering	maandpremie	€ 30,91	€ 47,67	€ 74,57
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 187,70	€ 210,78	€ 227,90
Betaalrekening	jaarkosten	€ 18,00	€ 41,38	€ 70,00
Doorlopende reisverzekering	jaarpremie	€ 28,98	€ 62,21	€ 90,00
Hypotheek annuïteit	gemiddelde netto-maandlast	€ 482,28	€ 494,46	€ 518,83
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 6,98	€ 13,57	€ 20,06
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%
Opstalverzekering	maandpremie	€ 10,63	€ 18,76	€ 25,72
Rechtsbijstandverzekering	maandpremie	€ 15,22	€ 20,94	€ 28,62
Uitvaartverzekering	maandpremie	€ 36,65	€ 41,07	€ 49,30

Bron: Panteia, 2015.

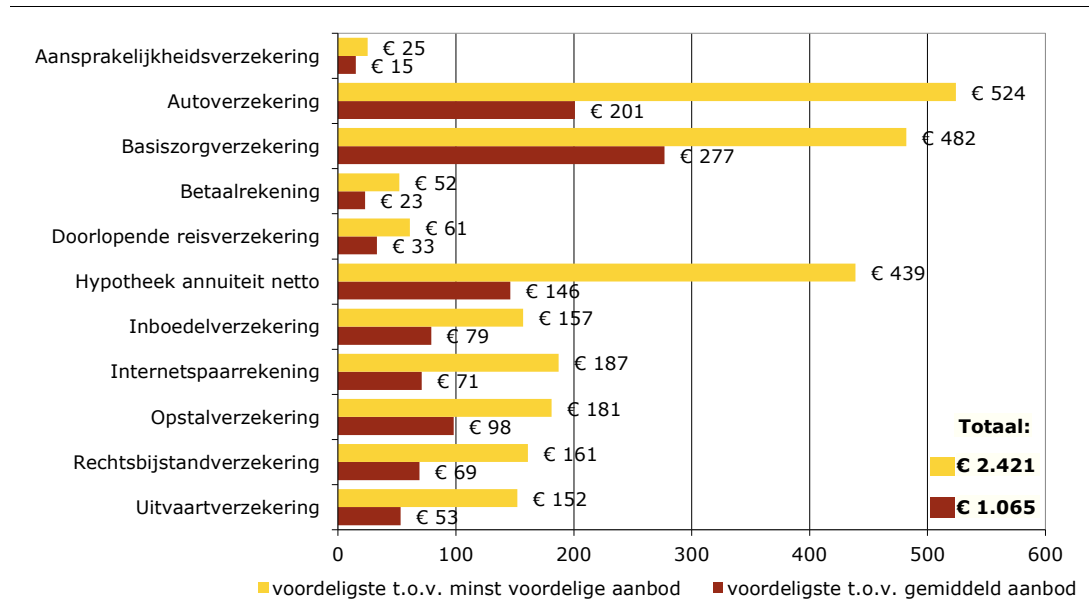
Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 23 zijn in figuur 10 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een ouder stel. Per product is weergegeven hoeveel een ouder stel op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt

gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 1.065 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 2.421 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. Voor oudere stellen is niet het meeste voordeel te halen door te shoppen voor de hypotheek. Ten opzichte van de andere huishoudens met een hypotheek is het te behalen voordeel voor de oudere stellen beperkter, omdat de omvang van hun hypotheek relatief beperkt is (€ 150.000). Meer voordeel kan door oudere stellen behaald worden door te shoppen voor de autoverzekering en de basiszorgverzekering.

figuur 10 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor van het oudere stel

Bron: Panteia, 2015.

Het rendement van shoppen

Het oudere stel kan 9,6% besparen op de uitgaven voor financiële producten (exclusief sparen) door steeds te kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod. Kiezen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod levert voor dit stel een besparing van 19,3% op.

Voordelen voor de gehele levensduur

Voor producten die voor langere tijd zijn afgesloten, komen de voordelen van shoppen jaarlijks terug. Bij het oudere stel geldt dat voor de hypotheek en de uitvaartverzekering. Gedurende de rentevaste periode van 15 jaar kan shoppen voor de hypotheek tot ruim € 6.500 euro voordeel opleveren. Ook voor de uitvaartverzekering kan het voordeel gedurende de looptijd (30 jaar) oplopen tot € 7.000 (zie tabel 24).

tabel 24 Voordelen van shoppen voor de gehele levensduur van de producten van het oudere stel

<i>Product</i>	<i>Looptijd in jaren</i>	<i>Voordeligste aanbieding t.o.v. gemiddelde aanbieding</i>	<i>Voordeligste aanbieding t.o.v. gemiddelde aanbieding</i>
Hypotheek	15	€ 2.190	€ 6.585
Uitvaartverzekering	30	€ 2.490	€ 7.020

Bron: Panteia, 2015.

3.10 Voordelen van shoppen voor een gepensioneerd stel

Het gepensioneerde stel

Het gemiddelde Nederlandse gepensioneerde stel bestaat uit een man en een vrouw van beide 75 jaar. Het gezamenlijke netto maandinkomen bedraagt circa € 2.700. Het stel woont in een koopwoning, waarvan de hypotheek inmiddels is afgelost. Voor de woning heeft het stel wel een opstalverzekering. Het stel heeft een auto van het type Volkswagen Golf (WA + Volledig casco verzekerd). Geregeld gaat het stel op vakantie, waarvoor een doorlopende reisverzekering is afgesloten. Het stel heeft verder de volgende financiële producten: aansprakelijkheidsverzekering, basiszorgverzekering, inboedelverzekering, betaalrekening, internetspaarrekening en rechtsbijstandverzekering (zie tabel 25). Verder heeft het stel een uitvaartverzekering. Aangezien het shoppen voor een nieuwe uitvaartverzekering voor gepensioneerden niet reëel lijkt te zijn, blijft deze verder buiten beschouwing.

tabel 25 Producten van het gepensioneerde stel

<i>Product</i>	<i>Bijzondere vorm</i>	<i>Bijzonderheid</i>	<i>Waarde- grondslag</i>
Aansprakelijkheidsverzekering	geen bijzondere vorm	-	€ 1.000.000
Autoverzekering	WA + Volledig casco	≥ 10 jaar schadevrij	€ 22.700
Basiszorgverzekering	restitutie	2 polissen; standaard eigen risico	n.v.t.
Betaalrekening	internetbetaalrekening	2 rekeningen	n.v.t.
Doorlopende reisverzekering	standaard	Europadekking	n.v.t.
Inboedelverzekering	uitgebreid	-	€ 76.000
Internetspaarrekening	rekening zonder beperkingen	-	€ 16.000
Opstalverzekering	totaaldekking	-	€ 263.000
Rechtsbijstandverzekering	alle gebruikelijke dekkingen	-	n.v.t.

Bron: Panteia 2015 op basis van Panteia 2012 en TOF particulier 2010 (GfK).

Prijzen

In tabel 26 zijn per product de waarden van het voordeligste, het gemiddelde en het minst voordelige aanbod weergegeven voor de financiële producten van een gepensioneerd stel.

tabel 26 Voordeligste, gemiddelde en minst voordelige aanbod per product voor het gepensioneerde stel

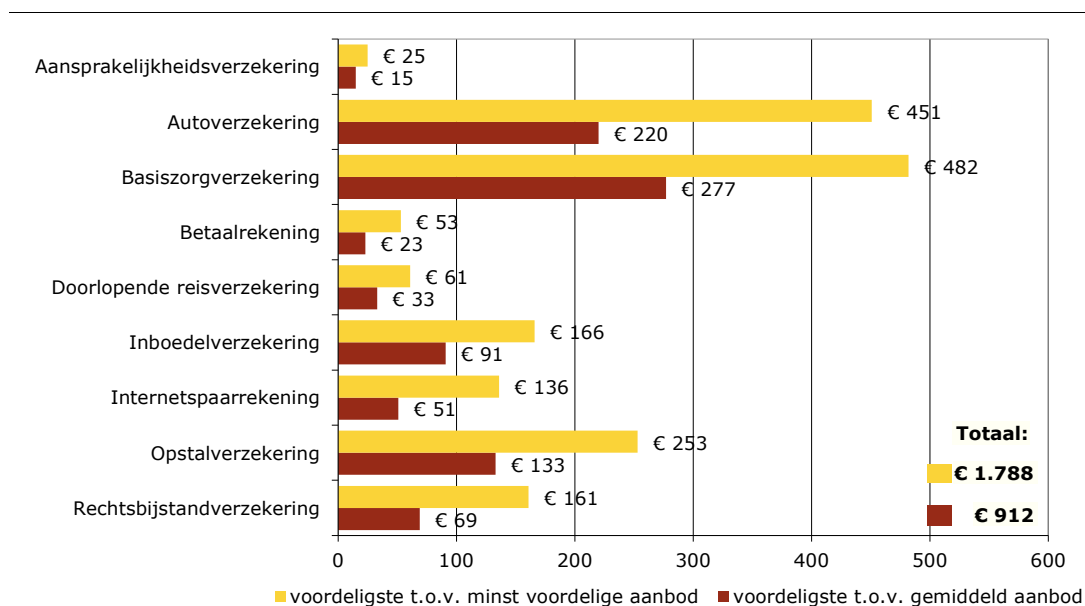
Product	Aard van het aanbod	Voordeligste aanbod	Gemiddelde aanbod	Minst voordelige aanbod
Aansprakelijkheidsverzekering	jaarpremie	€ 41,04	€ 55,67	€ 65,88
Autoverzekering	maandpremie	€ 34,06	€ 52,43	€ 71,62
Basiszorgverzekering	maandpremie	€ 187,70	€ 210,78	€ 227,90
Betaalrekening	jaarkosten	€ 19,88	€ 42,56	€ 73,13
Doorlopende reisverzekering	jaarpremie	€ 28,98	€ 62,12	€ 90,00
Inboedelverzekering	maandpremie	€ 5,67	€ 13,21	€ 19,54
Internetspaarrekening	rentepercentage	1,25%	0,93%	0,40%
Opstalverzekering	maandpremie	€ 9,45	€ 20,52	€ 30,52
Rechtsbijstandverzekering	maandpremie	€ 15,22	€ 20,94	€ 28,62

Bron: Panteia, 2015.

Voordelen op jaarbasis

Op basis van de resultaten in tabel 26 zijn in figuur 11 de potentiële voordelen van shoppen weergegeven voor de financiële producten van een gepensioneerde stel. Per product is weergegeven hoeveel een gepensioneerde stel op jaarbasis kan besparen wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en in plaats van het minst voordelige aanbod. In totaal komt dit neer op een voordeel van € 912 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het gemiddelde aanbod en een voordeel van € 1.788 op jaarbasis wanneer er wordt gekozen voor het voordeligste aanbod in plaats van het minst voordelige aanbod. Voor een gepensioneerde stel zitten de grootste potentiële voordelen van shoppen bij de zorgverzekering en bij de autoverzekering. Voor beide producten kunnen enkele honderden euro's worden bespaard.

figuur 11 Potentiële voordelen van shoppen op jaarbasis voor het gepensioneerde stel

Bron: Panteia, 2015.

Het rendement van shoppen

Een gepensioneerd stel bespaart 21,7% op zijn uitgaven voor financiële producten (exclusief sparen), wanneer dit stel steeds het voordeligste aanbod kiest in plaats van het gemiddelde aanbod. Ten opzichte van het minst voordelige aanbod kan de besparing oplopen tot 34,7%.

4 Opmerkingen

Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken zijn mogelijke voordelen gepresenteerd, die kunnen worden behaald door te shoppen voor financiële producten. Dit laat vooral zien dat shoppen duidelijke financiële voordelen oplevert voor huishoudens. In de voorgaande hoofdstukken is uitgegaan van verschillende typen huishoudens en productspecificaties. Of de voordelen daadwerkelijk kunnen worden behaald, is van verschillende aspecten afhankelijk. In dit hoofdstuk worden enkele kanttekeningen beschreven, die van invloed zijn op het te behalen voordeel. Het kan zijn dat de gepresenteerde voordelen niet in alle gevallen (volledig) kunnen worden gerealiseerd. Het kan echter ook zijn dat er juist nog meer voordeel is te behalen.

Uitgangssituatie

In de voorgaande hoofdstukken is uitgegaan van gemiddelde producten en doorsnee gezinssituaties. In de praktijk zal de uitgangssituatie per persoon en per huishouden verschillen, waardoor de potentiële voordelen lager maar ook hoger kunnen zijn. Van belang is namelijk dat bij veel producten persoonlijke situaties een rol spelen bij de uiteindelijk te betalen premie, de hoogte van spaarinleg of de hoogte van de te ontvangen rente. Denk bijvoorbeeld aan de overlijdensrisicoverzekering, waarbij veelal een opslag geldt als er sprake is van bepaalde gezondheidsproblemen waardoor het risico voor de verzekeraar oploopt. Bij de autoverzekering is de woonplaats (postcode en soms huisnummer) van invloed op de te betalen premie. Met deze echt persoonsgebonden situaties is in deze rapportage geen rekening gehouden. De consument doet er altijd goed aan om premies/aanbiedingen op te vragen, die zijn afgestemd op de eigen situatie.

Kwaliteitsverschillen

Bij het berekenen van de voordelen is steeds uitgegaan van bepaalde specificaties van producten. Uitgaande van deze (basis)specificaties zijn prijzen/tarieven verzameld. Hoewel er zo veel mogelijk naar is gestreefd om dezelfde producten met dezelfde productdefinities op de hoofdkenmerken naast elkaar te plaatsen in de prijsvergelijking, kan niet worden uitgesloten dat er lichte verschillen zijn tussen de producten op detailniveau (waaronder polisvoorwaarden). Dit geldt bijvoorbeeld bij de autoverzekering, opstal- en inboedelverzekering, rechtsbijstandverzekering en reisverzekering. Bonus-malusregelingen bij autoverzekeringen kunnen bijvoorbeeld verschillen, specifieke dekkingen kunnen enigszins verschillen tussen verschillende aanbieders, etc. Potentiële verschillen tussen producten zijn er zo veel mogelijk uitgefilterd, zodat steeds een zo goed mogelijke vergelijking kon plaatsvinden.

Overstapkosten/-drempels

In de berekeningen in de voorgaande hoofdstukken is uitgegaan van een huishouden dat een product opnieuw aanschaft. In veel gevallen heeft een huishouden reeds een product. De te behalen voordelen zullen dan moeten worden afgezet tegen de bestaande situatie. Daarnaast kan het zijn dat er kosten moeten worden gemaakt om over te stappen naar een ander product (bijvoorbeeld afsluitkosten). In de vergelijkingen zijn dergelijke kosten niet meegenomen. De individuele uitgangssituatie van de consument is dus niet meegenomen in de vergelijkingen.

Extra kortingen en pakketkortingen

Veel aanbieders van financiële producten bieden extra kortingen wanneer een consument meer producten bij die aanbieder afneemt. Een specifieke pakketvorm is de gecombineerde opstal- en inboedelverzekering (soms aangevuld met een aansprakelijkheidsverzekering). Bij deze gecombineerde verzekeringen zijn de verschillende onderdelen op elkaar afgestemd, zodat dubbele verzekeringen worden voorkomen.

Ook het afsluiten via een intermediair (bijvoorbeeld een vergelijkingsite) kan extra kortingen opleveren. Daarnaast kan voor verschillende producten ook worden onderhandeld over de prijzen/tarieven. Dergelijke extra kortingen kunnen de mogelijk te behalen voordelen vergroten. Voor zover geraadpleegde vergelijkingsites kortingen bieden, zijn deze meegenomen in de berekeningen.

Alternatieve producten

In de voorgaande hoofdstukken is uitgegaan van gespecificeerde producten, waarvoor prijzen/tarieven zijn verzameld. Daarbij is uitgegaan van doorsneeproducten. In de praktijk kan het voor consumenten zinvol zijn om ook alternatieven in de vergelijking mee te nemen, die beter aansluiten bij de wensen. Zo is voor het sparen steeds uitgegaan van een internet spaarrekening met vrij opneembare tegoeden. Het kan zijn dat voor consumenten andere spaarvormen beter aansluiten bij hun wensen, waarmee mogelijk hogere opbrengsten kunnen worden gerealiseerd.

Verandering van prijzen/tarieven

De voordelen die in de voorgaande hoofdstukken zijn gepresenteerd, zijn gebaseerd op prijzen/tarieven die in november/december 2015 zijn verzameld. Hier is dus sprake van een momentopname. Prijzen/tarieven zijn echter aan verandering onderhevig, zodat financiële voordelen van shoppen in de tijd ook kunnen veranderen. Zowel kleinere als grotere voordelen zijn daardoor mogelijk.

5 Beschouwing

In het onderzoek is het voordeel berekend, dat consumenten (alleenstaanden, gezinnen en stellen) kunnen behalen met online shoppen op vooral vergelijkingssites. Gebleken is dat dit voordeel substantieel kan zijn, ongeacht of men woont in een huurhuis dan wel een eigen woning heeft. Vooral het voordeel dat kan worden gerealiseerd door te shoppen voor een hypotheek is groot. Daardoor zijn de potentiële voordelen voor huishoudens met een eigen huis duidelijk groter dan voor huishoudens zonder eigen huis. In dat laatste geval hebben mensen ook minder financiële producten (geen hypotheek, geen opstalverzekering en ook aanmerkelijk minder vaak een rechtsbijstandverzekering).

Het voordeel van het shoppen loopt uiteen van enkele honderden euro's op jaarbasis (voor huishoudens zonder eigen woning) tot mogelijk meer dan € 2.000 (voor huishoudens met eigen woning). Dit voordeel kan de consument nog groter maken door het voordeel jaarlijks op een spaarrekening te zetten. Zo lang de inflatie lager is dan de spaarrente en zolang er nog geen belasting over de rente geldt in box 3, wordt het voordeel alleen nog maar groter.

Bij de meeste financiële producten zijn de te behalen voordelen van shoppen nu redelijk in lijn met de voordelen die in het onderzoek van 2012 mogelijk waren. Voor sommige producten zijn er wel duidelijke verschillen. Met name voor de autoverzekering komen de te behalen voordelen nu hoger uit dan in 2012. Bij de producten waarbij rentepercentages van belang zijn (zoals de doorlopende lening, de hypotheek, de internetspaarrekening en lijfrente banksparen) zijn de te behalen voordelen nu lager dan in 2012. Kennelijk liggen door de lage rentestand ook de rentepercentages voor deze producten dicht bij elkaar.

De consument doet er goed aan om te shoppen, om te zoeken naar het scherpst geprijsde aanbod voor de kwaliteit die de consument wenst. Het gebruik van meerdere vergelijkingssites kan daarbij zeker een hulpmiddel zijn. De consument zal ook echt rekening moeten houden met zijn eigen eisen, moeten kijken naar de kwaliteit van de producten en naar de kwaliteit van de aanbieder en pas dan kiezen voor de scherpst geprijsde aanbieding.

In het onderzoek is gekeken naar het voordeel dat op losse producten kan worden verkregen. Vaak zijn er pakketaanbiedingen met kortingen die opstapelen naarmate de consument meer producten bij een en dezelfde verzekeraar afneemt. De consument doet er dan ook goed aan om niet alleen te shoppen voor individuele producten, maar ook voor pakketten.

Al met al laat het onderzoek zien dat er duidelijke voordelen zijn te behalen als de consument kritisch en prijsbewust shopt.

